

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت

فاطمه حسینی^۱

امید صفری^۲

حدیث قاسمیان اصل^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۱۵

چکیده

هدف اصلی این پژوهش آزمون الگوی مفهومی بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت در معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی بود. روش تحقیق از نظر ماهیت و محتوایی یک تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این تحقیق، تمامی معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی به تعداد ۲۸۴ نفر بود که از این تعداد ۲۸۴ نفر به‌عنوان نمونه و با استفاده از جدول مورگان و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌های استاندارد رفتارهای منافقانه (دانایی فرد و همکاران؛ ۱۳۹۲)، رفتارهای سیاسی دوبرین (۱۹۷۸) و معنویت هال ادواردز (۱۹۸۶) بود. برای توصیف داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و برای تجزیه استنباطی داده‌ها از روش‌های آماری استنباطی ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون و تحلیل مسیر در نرم‌افزارهای آماری SPSS21 و PLS استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت رابطه معناداری وجود دارد و نتایج پژوهش نشان داد که الگوی مفهومی رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت و تفکر استراتژیک از برازش مناسبی برخوردار است.

کلمات کلیدی

رفتار منافقانه، رفتار سیاسی، معنویت، معلمان، شهرستان ممسنی.

۱- گروه تربیت‌بدنی، واحد نورآباد ممسنی، دانشگاه آزاد اسلامی، نورآباد ممسنی، ایران. parsa139192@yahoo.com

۲- گروه تربیت‌بدنی، واحد نورآباد ممسنی، دانشگاه آزاد اسلامی، نورآباد ممسنی، ایران. (نویسنده مسئول) omidsafari11@yahoo.com

۳- گروه تربیت‌بدنی، واحد نورآباد ممسنی، دانشگاه آزاد اسلامی، نورآباد ممسنی، ایران. hadisghasemi1400@gmail.com

مقدمه

وجود سازمان‌های سالم در هر جامعه حاکی از سلامت جامعه است؛ بنابراین در جامعه اسلامی، سازمان‌ها وظیفه‌دارند همواره تفکر اسلامی را الگوی فعالیت‌های خود قرار دهند؛ از این رو، یکی از موضوعات جدیدی که توسط پژوهشگران در حوزه مدیریت اسلامی بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد، اخلاق کار اسلامی است (ملکی مینباش رزگه و همکاران، ۱۳۹۸). به رغم این مهم، رفتارهای سیاسی و فریبکارانه در سازمان افزایش یافته و به یکی از چالش‌های مهم سازمان‌های کنونی مبدل شده است. یکی از مهم‌ترین نوع رفتارها، رفتارهای منافقانه است. چنانچه کارکنان سازمان رفتاری از خود بروز دهند که با نگرش واقعی آن‌ها سازگار نباشد به این کنش، رفتار منافقانه گفته می‌شود (صادقی و نامیان، ۱۳۹۹). بروز و شیوع رفتارهای فریبکارانه و منافقانه در سازمان باعث مخدوش شدن اعتماد افراد سازمان به یکدیگر شده و سلب اعتماد گروهی و سازمانی در سازمان به کاهش عملکرد گروهی و سازمانی منجر خواهد شد (دیرک و همکاران، ۲۰۱۳). بر این اساس، عامل حیاتی موفقیت سازمان‌ها اخلاق‌مداری و راست‌کرداری است که در نتیجه آن، بهره‌وری، عملکرد شغلی، تعهد سازمانی رضایت شغلی و... در سازمان افزایش می‌یابد (ضرغامی فرد، ۱۳۹۶).

عوامل مختلفی در سازمان ممکن است بر بروز رفتارهای منافقانه در بین کارکنان تأثیرگذار باشد. یکی از این عوامل که ممکن است با رفتارهای منافقانه رابطه داشته باشد، رفتارهای سیاسی کارکنان می‌باشد. رفتارهای سیاسی، ماهیتی منفعت طلبانه دارند و ظهور این‌گونه رفتارها در سازمان باعث ایجاد محیط کاری تفرقه‌افکن و مخرب خواهد شد و آثار منفی فزاینده‌ای بر سازمان دارد. به تقدم منافع فردی بر منافع سازمانی که ممکن است توسط عضوی از اعضای سازمان رخ دهد، رفتارهای سیاسی گفته می‌شود (کایا^۱ و همکاران ۲۰۱۶). رفتار سیاسی به برخی رفتار عمده شامل شیوه‌های نفوذ، خودنمایی، مدیریت احساسات اشاره دارد (زارعی محمودآبادی و شاکراردکانی، ۱۳۹۷). رفتارهای سیاسی، ماهیتی منفعت طلبانه دارد؛ بنابراین، زمانی که در سازمان، منافع فردی بر منافع سازمانی ترجیح داده می‌شود، نیروی بالقوه رفتار سیاسی در سازمان به صورت بالفعل ظاهر می‌شود (فرریس^۲ و همکاران، ۲۰۱۷) و اعضای سازمان، درگیر فعالیت‌های سیاسی سازمانی می‌شوند و می‌کوشند با استفاده از رفتارهای گوناگون سیاسی، منافع خود را حفظ کنند یا توسعه بخشند (فانی و همکاران، ۱۳۹۳). بر همین مبنا، موسوی و زارع (۱۳۹۶) در مطالعه خود بیان کردند که اعضای سازمان برای به دست آوردن و اعمال قدرت، رفتارهای سیاسی را به کار می‌گیرند تا از آن طریق در شرایط بی‌ثباتی و بی‌اطمینانی، راهی انحصاری برای اعمال نفوذ در توزیع مزایا و کاستی‌های درون سازمان پیدا کنند (موسوی و زارع، ۱۳۹۶). رفتارهای سیاسی،

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه بامیانجی گری معنویت/حسینی، صفری و قاسمیان اصل

جنبه‌های مثبت و منفی دارد. بعد مثبت در قالب پیگیری منافع سازمان و گروه‌ها، در نظر گرفتن موقعیت‌ها در قالب اصطلاحات برد-برد و حل‌وفصل تضادها و اختلافات گروه‌های مختلف و صاحبان منافع نمود پیدا می‌کند. بعد منفی سیاست در قالب پیگیری بیش‌ازحد نفع شخصی، میل به در نظر گرفتن بیشتر موقعیت‌ها در قالب اصطلاح برد-باخت به جای اصطلاح برد-برد و استفاده غالب از تاکتیک‌های مبارزاتی، نظیر پنهان‌کاری، غافلگیرکردن، حفظ دستور جلسات به صورت محرمانه، مخفی کردن اطلاعات و فریبکاری نمود پیدا می‌کند (دفت، ۱۳۹۸). به نظر موراس و تیکسریا^۳ (۲۰۲۰)، رفتارهای سیاسی، محیط‌های پر مخاطره‌ای را ایجاد می‌کند که کارکنان، هیچ رغبتی به فعالیت و سرمایه‌گذاری در چنین محیطی ندارند. رفتار سیاسی مطلوب می‌تواند به توسعه خردمندی سیاسی در فرایند تصمیم‌گیری، تغییر و تحول سازمان، افزایش رضایت شغلی، اندازه‌گیری اثربخشی سازمان، به‌کارگیری مدیریت مشارکتی و افزایش قدرت کارکنان مؤثر واقع گردد (عبداللهی و همکاران، ۱۳۹۹). یکی از عواملی که ممکن است بتواند رابطه بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه را تا حدودی میانجی نماید، معنویت^۴ می‌باشد. از دلایل قابل توجه علاقه به معنویت در محیط کار در سال‌های اخیر هم در میان محققان و هم کارکنان می‌توان به ناامید شدن نیروی کار، رکود اقتصادی، افزایش عدم اطمینان مدیریت ارشد، افزایش تقاضا برای ساعات کاری بیشتر و سود بیشتر و کاهش سلامت کارکنان اشاره نمود (بریمانی و رضائی، ۱۳۹۹). بسیاری از صاحب‌نظران معنویت را به‌عنوان منبعی پایدار برای سازمان‌ها دانسته‌اند که می‌تواند به آن‌ها در زمان‌های پرتلاطم و آشوب‌زده، یاری رساند و تناقض‌نمایی نظم و بی‌نظمی در سازمان را حل‌وفصل کند و بدون طرد هر یک، آنان را به صورت مقتضی به کار ببندد، چراکه سازمان‌ها برای فعالیت مستمر در عرصه‌های مختلف نیازمند رفت‌وآمد همیشگی بین دو حالت تغییر و ثبات هستند (نیکنام و ناصری، ۱۳۹۹). معنویت، واقعیتی انکارناپذیر است که نه تنها نقش بسیار مهمی در زندگی سازمانی افراد دارد، بلکه تعیین‌کننده موفقیت و راه دستیابی به بالندگی در سازمان محسوب می‌شود و بایستی به آن توجه ویژه نشان داد و آن را تقویت نمود. معنویت به‌عنوان سازه مناسبی جهت پاسخگویی به چالش‌های مطرح‌شده در محیط کار است. معنویت در محیط کار می‌تواند به مزایا و منافع منجر شود از قبیل افزایش خلاقیت، افزایش صداقت و اعتماد، افزایش حس تکامل شخصی، افزایش تعهد سازمانی، بهبود نگرش‌های شغلی کارکنان همچون افزایش رضایت شغلی، مشارکت شغلی و نیز کاهش نیات ترک محیط کار، افزایش اخلاق و وجدان کاری، انگیزش بیش‌تر، همه این‌ها به صورت مستقیم و غیرمستقیم سبب بهبود عملکرد، سودآوری و اثربخشی سازمانی می‌گردند (شیرازی و احمدی، ۱۳۹۳). متغیر دیگری که ممکن است رابطه بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه را میانجی کند

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۱۰، دوره ۳، تابستان ۱۴۰۲

و در این پژوهش به آن اشاره خواهد شد، تفکر استراتژیک^۵ می‌باشد. تفکر استراتژیک فرآیندی است که طی آن مدیر یا رهبر می‌آموزد که چگونه چشم‌انداز سازمانی خود را به وسیله کار گروهی، تفکر انتقادی و بهبود مستمر و مداوم تعریف کند (میر^۶ و همکاران، ۲۰۱۰). در سال‌های اخیر، جایگاه معنویت در سازمان‌ها به‌طور فزاینده‌ای از سوی مدیران، سرپرستان، کارکنان و محققان به‌عنوان ضرورتی انکارناپذیر برای تعاملات سازمان‌ها با کارکنان و جامعه مورد توجه قرار گرفته است، به طوری که مفهوم معنویت در محیط کار در دهه‌های اخیر، شهرت قابل توجهی پیدا کرده است؛ بنابراین هدف این پژوهش، آزمون الگوی مفهومی بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی می‌باشد. با توجه به موارد بحث شده، سؤالات تحقیق به این شرح است: آیا بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد یا خیر؟

چهارچوب نظری

رفتار سیاسی

رفتار سیاسی، فرایندی استراتژیک، هدف‌محور، عقلانی و آگاهانه برای دستیابی به علایق فردی و یا ارتقای مقام و موقعیت‌سازمانی کارمندان است که شامل اقدامات نفوذی ارادی است که برای حمایت یا افزایش منافع شخصی افراد یا گروه‌ها انجام می‌شود. رفتار سیاسی، فرایندی استراتژیک، هدف‌محور، عقلانی و آگاهانه برای دستیابی به علایق فردی و یا ارتقای مقام و موقعیت‌سازمانی کارمندان است که شامل اقدامات نفوذی ارادی است که برای حمایت یا افزایش منافع شخصی افراد یا گروه‌ها انجام می‌شود (لرمن^۷ و همکاران، ۲۰۱۷). به نظر چونگ و کیم^۸ (۲۰۱۸)، رفتارهای سیاسی به فعالیت‌هایی، مانند دستیابی، توسعه و استفاده از قدرت و دیگر منابع برای دستیابی به نتایج مطلوب خود در شرایط نامطمئن سازمان‌ها مربوط است. رفتارهای سیاسی، به‌عنوان یکی از عناصر تشکیل‌دهنده سازمان‌ها، محیط کاری تفرقه‌افکن و زیان‌باری ایجاد می‌کند که پیامدهای منفی فزاینده‌ای، مانند عملکرد ضعیف در دو بعد فردی و سازمانی، محدود کردن تسهیم اطلاعات، ایجاد موانع ارتباطی، افزایش استرس و فشار کاری، شکل‌گیری نگرش‌های منفی به کار، ایجاد ادراک بی‌عدالتی و ... را به دنبال دارد (ترک‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹).

رفتارهای منافقانه

رفتار منافقانه، رفتاری است که در آن یک شخص بدون تغییر نگرش خود، یک رفتار ناهمگون را برای یک موضوع، نگرشی خاص از خود بروز می‌دهد که خودشیرینی آن برای دیگران درک پذیر است. رفتار

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت/حسینتی، صفری و قاسمیان اصل

منافقانه در ارتباطات بین فردی در سازمان، رفتاری است که در آن بعضی از اعضای سازمان در حداقل دو موقعیت ارتباطی بین فردی با دیگر ذینفعان سازمان، به صورت متفاوت یا متناقض رفتار می‌کنند به نحوی که تنها یکی از آن رفتارها با نگرش واقعی‌شان سازگار است یا هیچ‌یک از آن‌ها با نگرش واقعی‌شان تطبیق ندارد. منابع انسانی در دنیای امروز، بهترین مزیت رقابتی هر سازمان تلقی می‌شود و انسان بیش از هر زمان دیگری در نظریه سازمان‌ها اهمیت یافته است. نیروی انسانی به همان اندازه که می‌تواند سازمان‌ها را در رقابت یاری دهد، ممکن است مانعی جدی بر سر راه سازمان باشد. هرکسی قادر است در جاتی از رفتارهای منافقانه را به نمایش بگذارد اما برخی افراد توانایی و تمایل بیشتری به این رفتارها دارند به عبارتی گاه در سازمان‌ها بین آنچه از سوی مدیریت سازمان در لفظ ادعا می‌شود و آنچه در عمل به کار گرفته می‌شود، فاصله بسیاری وجود دارد. از این رو، شاهد آن هستیم که مدیریت از باورها، ارزش‌ها و اصولی دم می‌زند که در عمل با رفتار او هیچ همخوانی و انطباقی ندارد. به این ناسازگاری ادراک شده بین قول و عمل مدیریت، نفاق سازمانی گفته می‌شود (موسوی و زارع، ۱۳۹۶).

معنویت

معنویت در کار دربرگیرنده تلاش برای جستجو و یافتن هدف غایی در یک فرد برای زندگی کاری، به منظور برقراری ارتباط قوی بین فرد و همکاران و دیگر افرادی که به نحوی در کار مشارکت دارند و همچنین سازگاری یا یگانگی بین باورهای اساسی یک فرد با ارزش‌های سازمان او است. معنویت شامل دو نگاه بومی و غیربومی می‌گردد. در نگاه غربی معنویت یعنی احساس وابستگی و دره متنی‌دگی عمیق و به شدت شهودی بین انسان و جهانی که در آن زندگی می‌کند؛ اما در نگاه بومی و اسلامی، معنویت حالتی نفسانی است که در ارتباط با خدا یا امر متعالی در روان خودآگاه آدمی از طریق تعقل، جوشش درونی و عمل بیرونی آگاهانه یا ناآگاهانه پدید می‌آید و بر شیوه نظر و عمل شخص تأثیرگذار می‌باشد. در این رابطه می‌گوید: "مادیت آن است که نیاز غریزی و طبیعی آدمی را برآورده می‌سازد و آنچه نیازهای غیرطبیعی و غیر غریزی و غیرمادی انسان را برآورده می‌کند معنوی است". به طور کلی محققان اسلامی معنویت را ارتباط با وجود متعالی، باور به غیب، باور به رشد و بالندگی در راستای گذشتن از پیچ‌وخم‌های زندگی و تنظیم زندگی شخصی بر مبنای ارتباط با وجود متعالی و درک حضور دائمی وجود متعالی در هستی معنادار، سازمان‌یافته و جهت‌دار الهی می‌دانند (بریمانی و رضایی پاچی، ۱۳۹۹).

عابدیان و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی طراحی مدل اثر امنیت شغلی و رفتارهای سیاسی بر بدبینی و منزلت سازمانی (مورد مطالعه: فدراسیون‌های منتخب ورزشی) پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد که اثر مستقیم رفتارهای سیاسی بر منزلت سازمانی و امنیت شغلی بر منزلت و بدبینی سازمانی

معنادار بود.

صادقی و نامیان (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی فرا تحلیل محرک‌ها و بازدارنده‌های رفتار منافقانه در سازمان؛ کاوشی در سازمان‌های ایرانی پرداختند. نتایج این پژوهش نشان‌دهنده این است که از میان متغیرهای بررسی‌شده تنها سه متغیر شبکه ارتباطات، نظام ارزیابی و مرکز کنترل درونی با مقدار معنی‌داری بیش از پنج درصد، بدون تأثیر بر رفتار منافقانه در سازمان گزارش شده است. همچنین، متغیر خودشیفتگی و شایعه‌سازمانی به ترتیب با اندازه اثر ۰/۶۲۵ و ۰/۳۳۰ بیشترین و کمترین درصد تغییرات رفتار منافقانه در سازمان را تبیین کرده است.

عبداللهی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی تأثیر رفتار سیاسی بر عملکرد کارکنان ستادی وزارت ورزش و جوانان پرداختند. نتایج نشان دادند که در مقایسه با فرایند تصمیم‌گیری رفتار سیاسی، اتخاذ تصمیمات بر اساس فرایند عقلایی میزان اثربخشی بیشتری در سازمان ایجاد می‌کند.

موسوی و زارع (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی نقش رفتارهای سیاسی بروز رفتارهای منافقانه با توجه به معنویت پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که رفتارهای سیاسی، رابطه مثبت و معنی‌داری و معنویت رابطه منفی و معناداری با رفتارهای منافقانه دارند.

میلمن^۹ و همکاران (۲۰۱۸) تأثیر معنویت در محیط کاربر تعهد کارکنان، تمایل به ماندن و ارائه خدمات را بررسی کردند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که ارتقاء تجربه کارکنان از معنویت در محل کار می‌تواند بر اشتغال و قصد ماندن آن‌ها تأثیر بگذارد.

جاناه و سانتوسو^{۱۰} (۲۰۱۷) نیز در پژوهش «بررسی تأثیر معنویت در محیط کاربر رفتار شهروندی سازمانی، با در نظر گرفتن نقش هویت‌یابی سازمانی و حمایت سازمانی ادراک‌شده» دریافتند معنویت در محیط کاربر رفتار شهروندی سازمانی و هویت‌سازمانی تأثیر مثبت و معنادار دارد.

فرضیه‌های پژوهش

- بین رفتارهای سیاسی و مؤلفه‌های آن با رفتارهای منافقانه معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد.

- بین رفتارهای سیاسی مؤلفه‌های آن با معنویت معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد.

- بین معنویت مؤلفه‌های آن با رفتارهای منافقانه معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد.

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت/حسینی، صفری و قاسمیان اصل

-رفتارهای سیاسی پیش‌بین مناسبی برای رفتارهای منافقانه در معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی می‌باشد.

-رفتارهای سیاسی پیش‌بین مناسبی برای معنویت در معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی می‌باشد.

-معنویت پیش‌بین مناسبی برای رفتارهای منافقانه در معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی می‌باشد.

-الگوی مفهومی رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت در معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی از برازش مناسبی برخوردار است.

روش تحقیق

جامعه آماری این تحقیق کلیه معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی به تعداد ۲۸۴ نفر می‌باشد؛ که از این تعداد ۱۶۵ نفر به‌عنوان نمونه با استفاده از جدول مورگان و به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای با محقق همکاری کردند. شیوه نمونه‌گیری در این پژوهش به‌صورت تصادفی ساده بود. در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه رفتارهای منافقانه (دانایی‌فرد و همکاران؛ ۱۳۹۲)، پرسشنامه رفتارهای سیاسی دوبرین (۱۹۷۸)، پرسشنامه معنویت هال ادواردز (۱۹۸۶) استفاده شد. میزان روایی با استفاده از نظرات متخصصین در این رشته تأیید شد و پایایی این پرسشنامه‌ها نیز با استفاده از آلفا کرنباخ، محاسبه و همگی بالاتر از ۰/۷ بود و مورد تأیید قرار گرفتند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو نوع روش آماری در این تحقیق استفاده شده است. از روش آماری توصیفی برای محاسبه فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و به‌منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق آمارهای استنباطی مانند آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن توزیع داده‌ها، از ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی ارتباط بین متغیرهای تحقیق، از رگرسیون خطی و رگرسیون چندگانه برای پیش‌بینی متغیر ملاک از روی متغیرهای پیش‌بین و همچنین از معادلات ساختاری استفاده شده است. برای انجام این تجزیه و تحلیل‌ها، نرم‌افزار آماری SPSS21 و PLS بکار گرفته شد.

یافته‌ها

بر اساس نتایج جدول (۱)، بین متغیر رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های رابطه منفی و معنادار ($P < 0/01$) وجود دارد. به‌طوری‌که با افزایش میزان رفتارهای سیاسی، میزان رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های کاهش می‌یابد.

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۱۰، دوره ۳، تابستان ۱۴۰۲

جدول ۱: ضریب همبستگی بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های آن

متغیرها	رفتارهای منافقانه	ارتباطات فریبکارانه	ناهمگونی شناختی	خودشیرینی
r	-۰/۸۱۶	-۰/۷۲۲	-۰/۶۸۳	-۰/۶۳۸
معنویت	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
Sig	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

بر اساس نتایج جدول (۲)، بین متغیر رفتارهای سیاسی با معنویت و مؤلفه‌های رابطه مثبت و معنادار ($P < ۰/۰۱$) وجود دارد. به طوری که با افزایش میزان رفتارهای سیاسی، میزان رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های افزایش می‌یابد.

جدول ۲: ضریب همبستگی بین رفتارهای سیاسی با معنویت و مؤلفه‌های آن

متغیرها	رفتارهای منافقانه	ارتباطات فریبکارانه	ناهمگونی شناختی	خودشیرینی
r	-۰/۷۹۹	-۰/۶۳۲	-۰/۶۳۶	-۰/۶۱۹
رفتارهای سیاسی	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
Sig	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

بر اساس نتایج جدول (۳)، بین متغیر معنویت با رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های رابطه منفی و معنادار ($P < ۰/۰۱$) وجود دارد. به طوری که با افزایش میزان معنویت، میزان رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های کاهش می‌یابد.

جدول ۳: ضریب همبستگی بین معنویت با رفتارهای منافقانه و مؤلفه‌های آن

متغیرها	رفتارهای منافقانه	ارتباطات فریبکارانه	ناهمگونی شناختی	خودشیرینی
r	-۰/۸۱۶	-۰/۷۲۲	-۰/۶۸۳	-۰/۶۳۸
معنویت	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
Sig	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱

یافته‌های جدول (۴) نشان داد که میزان R یا همان ضریب همبستگی رگرسیون برای تأثیر رفتارهای سیاسی بر رفتارهای منافقانه برابر ۰/۰۷۹۹ می‌باشد. از سوی دیگر مشخص گردید که ضریب تبیین تعدیل شده (۲R) که نشان‌دهنده میزان تبیین متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل می‌باشند، برابر ۰,۶۳۶ می‌باشد که نشان می‌دهد ۶۳۶ درصد از تغییرات متغیر رفتارهای منافقانه به وسیله رفتارهای سیاسی تبیین می‌گردد.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون رفتارهای سیاسی و رفتارهای منافقانه

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب بتا	آماره t	سطح معناداری	آزمون F	سطح معناداری	ضریب همبستگی	ضریب تعدیل شده
رفتارهای سیاسی	رفتارهای منافقانه	-۰/۰۷۹۹	-۱۶/۹۶۴	۰/۰۰۰	۲۸۷/۷۷۳	۰/۰۰۰	۰/۷۹۹	۰/۶۳۶

یافته‌های جدول (۵) نشان داد که میزان R یا همان ضریب همبستگی رگرسیون برای تأثیر رفتارهای سیاسی بر معنویت برابر ۰/۸۹۶ می‌باشد. از سوی دیگر مشخص گردید که ضریب تبیین تعدیل شده (۲R)

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه بامیانجی گری معنویت /حسینی، صفری و قاسمیان اصل

که نشان دهنده میزان تبیین متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل می باشند، برابر $0/۸۰۲$ می باشد که نشان می دهد $0/۸۰۲$ درصد از تغییرات متغیر معنویت به وسیله رفتارهای سیاسی تبیین می گردد.

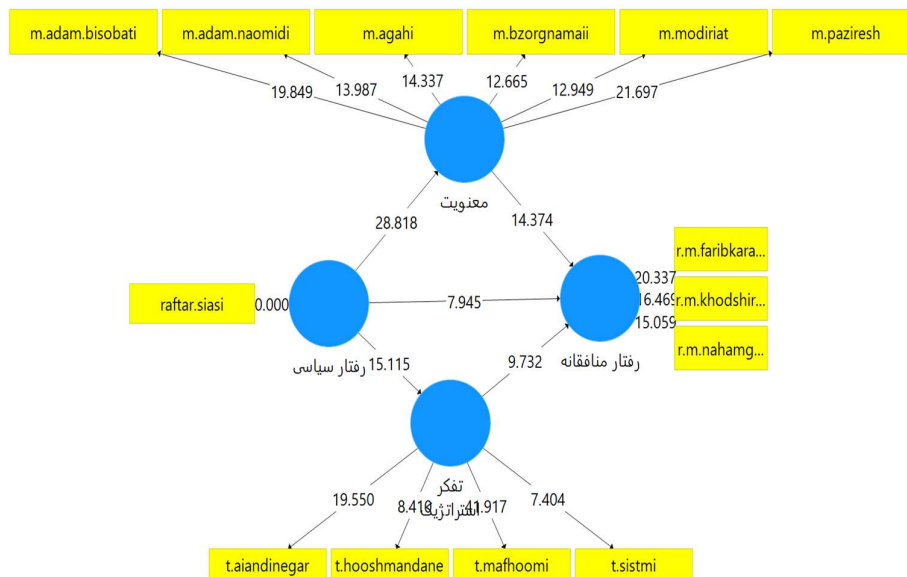
جدول ۵ : نتایج تحلیل رگرسیون رفتارهای سیاسی و معنویت

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب بتا	آماره t	سطح معناداری	آزمون F	سطح معناداری	ضریب همبستگی	ضریب تعیین تعدیل شده
رفتارهای سیاسی	معنویت	$0/۸۹۶$	$۲۵/۷۶۸$	$0/000$	$۶۶۳/۹۹۴$	$0/000$	$0/۸۹۶$	$0/۸۰۲$

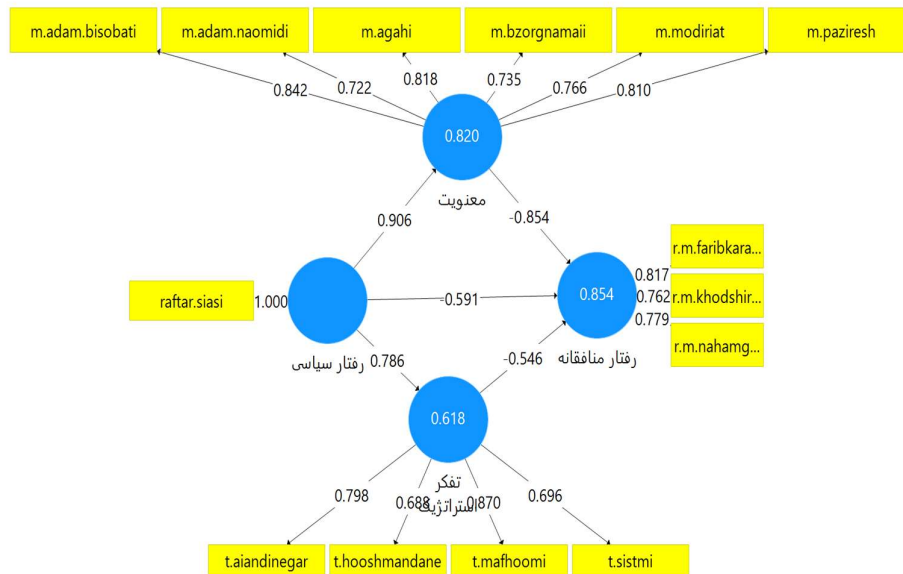
یافته های جدول ۶. نشان داد که میزان R یا همان ضریب همبستگی رگرسیون برای تأثیر معنویت بر رفتارهای منافقانه برابر $0/۸۱۶$ می باشد. از سوی دیگر مشخص گردید که ضریب تبیین تعدیل شده (R^2) که نشان دهنده میزان تبیین متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل می باشند، برابر $0/۷۳۸$ می باشد که نشان می دهد $0/۷۳۸$ درصد از تغییرات متغیر رفتارهای منافقانه به وسیله معنویت تبیین می گردد.

جدول ۶ : نتایج تحلیل رگرسیون معنویت و رفتارهای منافقانه

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب بتا	آماره t	سطح معناداری	آزمون F	سطح معناداری	ضریب همبستگی	ضریب تعیین تعدیل شده
رفتارهای منافقانه	معنویت	$-0/۸۱۶$	$-۲۹/۱۵۶$	$0/000$	$۸۵۰/۰۶۷$	$0/000$	$0/۸۱۶$	$0/۷۳۸$

شکل ۱: بررسی مقادیر t برای آزمون فرضیات تحقیق

شکل ۲: بررسی شدت تأثیر متغیرها بر یکدیگر با ضرایب استاندارد شده

جدول ۷ و شکل‌های ۱ و ۲ یافته‌های پژوهش در خصوص فرضیه تحقیق مبنی بر بین اینک رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد، نشان داد که مقدار t به دست آمده برای این فرضیه برابر $۱۲/۰۰۹$ و ضریب مسیر آن برابر $-۰/۷۷۳$ می‌باشد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد. از این رو فرضیه یازدهم این پژوهش نیز مورد تأیید قرار گرفت.

جدول (۷): نتایج آماری مقادیر t و ضرایب مسیر

ردیف	روابط	آماره t	ضریب مسیر مستقیم	ضریب غیرمستقیم	نتیجه
۱	رفتارهای سیاسی ← معنویت ← رفتار منافقانه	۱۲/۰۰۹	-۰/۵۹۱	-۰/۷۷۳	تأیید فرضیه

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد که رفتارهای سیاسی با ضریب همبستگی $-۰/۷۹۹$ رابطه معنادار و منفی با رفتارهای منافقانه معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی دارد. از این رو فرضیه فرعی اول این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. رابطه بین رفتارهای سیاسی و ابعاد رفتارهای منافقانه نشان داد که بین

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه با میانجی‌گری معنویت/حسینی، صفری و قاسمیان اصل

بعد از تباطات فریبکارانه و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/632$ - رابطه معنادار و منفی وجود دارد. مشخص گردید که از بین بعد ناهمگونی شناختی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/636$ - رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بین بعد خودشیرینی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/619$ - رابطه معنادار و منفی وجود دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های مالیک و باشارات (۲۰۱۱)، موریسون و میلیکن (۲۰۰۰)، عبداللهی و همکاران (۱۳۹۹)، موسوی و زارع (۱۳۹۶) همسو و سازگار می‌باشد. رفتار سیاسی مطلوب و مؤثر در سازمان به منظور افزایش بهره‌وری نیروی انسانی و سازمانی ضرورت دارد، به طوری که امروزه با عنوان مدیریت رفتار سیاسی در گرایش‌های رفتار سازمانی مورد بحث قرار می‌گیرد. البته رفتار سیاسی مانند دیگر جنبه‌های پویائی سازمانی فرآیند ساده‌ای نیست و از سازمانی به سازمان دیگر تفاوت دارد.

تحلیل داده‌ها نشان داد که رفتارهای سیاسی با ضریب همبستگی $0/896$ ، رابطه معنادار و مثبتی با معنویت معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی دارد. از این رو فرضیه فرعی دوم این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. بررسی رابطه بین رفتارهای سیاسی و ابعاد معنویت نشان داد که بین بعد آگاهی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/720$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. مشخص گردید که از بین بعد پذیرش واقعی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/657$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. بین بعد بزرگنمایی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/726$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. بین بعد عدم بی‌ثباتی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/750$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. مشخص گردید که از بین بعد عدم ناامیدی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/666$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. بین بعد مدیریت برداشت و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/732$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های میلمن و همکاران (۲۰۱۸)، جاناه و سانتوسو (۲۰۱۷)، عابدیان و همکاران (۱۳۹۹)، موسوی و زارع (۱۳۹۶) همسو و سازگار می‌باشد.

یافته‌های این پژوهش که رفتارهای سیاسی با ضریب همبستگی $0/788$ ، رابطه معنادار و مثبتی با تفکر استراتژیک معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی دارد. از این رو فرضیه فرعی سوم این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. بررسی رابطه بین متغیر رفتارهای سیاسی و ابعاد تفکر استراتژیک نشان داد که بین بعد تفکر سیستمی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/462$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. مشخص گردید که از بین بعد تفکر مفهومی و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/701$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. بین بعد تفکر آینده‌نگر و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/596$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. بین بعد تفکر هوشمندانه و رفتارهای سیاسی با ضریب $0/475$ ، رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های گرین بام (۱۴) و همکاران (۲۰۱۴)، محرم زاده و نوری (۱۳۹۷) همسو و سازگار

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۱۰، دوره ۳، تابستان ۱۴۰۲

می‌باشد. وجود هدف‌های مبهم برای سازمان‌ها، کمبود منابع، افزایش نقش استراتژیک نیروی انسانی در سازمان، اهمیت رضایت شغلی کارکنان، توسعه دانش مدیریت و تأکید بر مشارکت اثربخش نیروی انسانی، تغییرات محیطی و شرایط پرتلاطم، پیچیده‌تر شدن فرایند تصمیم‌گیری و عدم به‌کارگیری شیوه‌های عقلانی برای شرایط پیچیده امروزی، برنامه‌های بهبود و بازسازی سازمان و اهمیت نقش رضایت گروه‌ها و ذینفع‌ها در عملکرد و بهره‌وری سازمان. به‌طوری‌که امروزه بیان می‌شود موفقیت سازمانی در گرو عوامل مهمی مانند شایستگی رقابتی سازمان و همچنین شایستگی مدیران عالی سازمان در به‌کارگیری رفتار سیاسی مطلوب و سازنده است.

تحلیل داده‌ها نشان داد که معنویت آن با ضریب همبستگی ۰,۸۱۶- و سطح معناداری ۰,۰۰۰ رابطه معنادار و منفی با رفتارهای منافقانه معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی دارد. از این رو فرضیه فرعی چهارم این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. بررسی رابطه بین معنویت و مؤلفه‌های آن با رفتارهای منافقانه نشان داد که بین بعد آگاهی رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۷۶۵- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. مشخص گردید که بین بعد پذیرش واقعی و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۷۲۷- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بین بعد بزرگنمایی و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۶۸۵- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بین بعد عدم بی‌ثباتی و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۷۹۳- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. مشخص گردید که از بین بعد عدم ناامیدی و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۶۳۸- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بین بعد مدیریت برداشت و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۸۰۷- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های میلمن و همکاران (۲۰۱۸)، جاناه و سانتوسو (۲۰۱۷) همسو و سازگار می‌باشد. معنویت اسلامی در زندگی شخصی، سازمانی و اجتماعی افراد کاربرد عملی دارد. مطالعات صورت گرفته حاکی از آن است که رفتار سازمانی از جمله حوزه‌های سازمانی که می‌تواند از مزایای وجود معنویت استفاده زیادی داشته باشد. وجود دیدگاه معنوی روشن در سازمان با برآورده نمودن منافع فردی، پیوند محکمی بین کارکنان و سازمان فراهم می‌آورد که در نتیجه آن، انگیزه، کار تیمی و تعهد نسبت به اهداف سازمانی افزایش می‌یابد.

تحلیل داده‌ها نشان داد که تفکر استراتژیک با ضریب همبستگی ۰,۶۷۷- رابطه معنادار و منفی با رفتارهای منافقانه معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی دارد. از این رو فرضیه فرعی پنجم این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. بررسی رابطه بین متغیر تفکر استراتژیک و مؤلفه‌های آن با ابعاد رفتارهای منافقانه نشان داد که بین بعد تفکر سیستمی و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۵۱۷- رابطه معنادار و منفی وجود دارد. مشخص گردید که از بین بعد تفکر مفهومی و رفتارهای منافقانه با ضریب ۰,۷۷۸-

مطالعه رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه بامیانجی گری معنویت/حسینی، صفری و قاسمیان اصل

رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بین بعد تفکر آینده‌نگر و رفتارهای منافقانه با ضریب $-0,589$ - رابطه معنادار و منفی وجود دارد. بین بعد تفکر هوشمندانه و رفتارهای منافقانه با ضریب $-0,480$ - رابطه معنادار و منفی وجود دارد. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های گرین بام 16 و همکاران (2014)، صادقی و نامیان (1399)، محرم زاده و نوری (1397) همسو و سازگار می‌باشد.

یافته‌های پژوهش مبنی بر بین اینک رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد، نشان داد که مقدار t به دست آمده برای این فرضیه برابر $12,009$ و ضریب مسیر آن برابر $0,773$ - می‌باشد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد. از این رو فرضیه یازدهم این پژوهش نیز مورد تأیید قرار گرفت. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های مالیک و باشارات 17 (2011)، موریسون و میلیکن 18 (2000)، عبداللهی و همکاران (1399)، موسوی و زارع (1396) همسو و سازگار می‌باشد.

یافته‌های پژوهش مبنی بر بین اینک رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق تفکر استراتژیک در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد، نشان داد که مقدار t به دست آمده برای این فرضیه برابر $6,518$ و ضریب مسیر آن برابر $0,429$ - می‌باشد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق تفکر استراتژیک در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی رابطه معناداری وجود دارد. از این رو فرضیه دوازدهم این پژوهش نیز مورد تأیید قرار گرفت. یافته‌های این فرضیه با یافته‌های میلمن و همکاران (2018)، جاناه و سانتوسو 19 (2017)، عابدیان و همکاران (1399)، موسوی و زارع (1396) همسو و سازگار می‌باشد.

یافته‌های پژوهش در خصوص فرضیه اصلی این تحقیق مبنی بر اینکه الگوی مفهومی رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت و تفکر استراتژیک در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی از برازش مناسبی برخوردار است، نشان داد که مدل ارائه شده در شاخص‌های برازش از جمله پایایی و پایایی ترکیبی، بار عاملی، روایی همگران و واگرا، ضریب $R2$ و $Q2$ از برازش مناسبی برخوردار هست. از این رو می‌توان نتیجه گرفت که الگوی مفهومی رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت و تفکر استراتژیک در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی از برازش مناسبی برخوردار است؛ بنابراین فرضیه سیزدهم این پژوهش نیز مورد تأیید قرار گرفت. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهادهای زیر برای جامعه هدف ارائه می‌شود:

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۱۰، دوره ۳، تابستان ۱۴۰۲

بر اساس یافته‌های تحقیق مبنی بر ارتباط بین رفتارهای سیاسی و مؤلفه‌های آن با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی پیشنهاد می‌گردد که دوره‌های ترکیبی در خصوص رفتارهای سیاسی و معنویت و ضرورت تلفیق این دو متغیر با هم برای معلمان برگزار شود.

بر اساس یافته‌های تحقیق مبنی بر ارتباط بین رفتارهای سیاسی و مؤلفه‌های آن با رفتارهای منافقانه از طریق تفکر استراتژیک در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی پیشنهاد می‌گردد که نقش رفتارهای سیاسی و تفکرات استراتژیک در رفتارهای منافقانه معلمان در برنامه‌ریزی‌های آتی سازمان در نظر گرفته شود.

بر اساس یافته‌های تحقیق مبنی بر اینکه آزمون الگوی مفهومی بین رفتارهای سیاسی با رفتارهای منافقانه از طریق معنویت و تفکر استراتژیک در بین معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان ممسنی از برآزش مناسبی برخوردار است پیشنهاد می‌گردد که محققان در پژوهشی‌های آتی خود همواره از مدل برآزش شده در تبیین رفتارهای منافقانه کارکنان استفاده نمایند.

منابع

- ۱) بریمانی، ابوالقاسم. رضایی پاچی، محمد. (۱۳۹۹). بررسی رابطه معنویت سازمانی و رفتار شهروندی سازمانی با عملکرد سازمانی کارکنان. فصلنامه مدیریت توسعه و تحول، ۱۳۹۹(۴۱)، ۸۷-۹۵.
- ۲) ترک‌زاده، جعفر. ایزدی، فاطمه. مزگی نژاد، سمیه. (۱۳۹۹). شیوع رفتارهای سیاسی در انواع ساختارهای سازمانی با واسطه‌گری منابع قدرت: مطالعه آموزش و پرورش استان فارس. پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، ۹(۲)، ۱۳۵-۱۵۸.
- ۳) دفت، ریچارد آل، (۱۳۹۸) تئوری سازمان و طراحی ساختار، ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش بازرگانی، ص. ۱۳۲.
- ۴) زارعی محمودآبادی، محمدجواد؛ شاکراردکانی، محمد. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر مدیریت جهادی و فضیلت سازمانی بر رفتار سیاسی کارکنان، فصلنامه مدیریت اسلامی، ش ۲۶ (۳): ۱۲۷-۱۵۳.
- ۵) شیرازی، علی. احمدی‌زهرانی، مریم. (۱۳۹۳). رابطه‌جواخلاق سازمان با اعتماد سازمانی و تعهد سازمانی دبیران دوره متوسطه. دوماهنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۵(۲۰)، ۴۱-۶۴.
- ۶) صادقی آرانی، زهرا. نامیان، فاطمه. (۱۳۹۹). فرا تحلیل محرک‌ها و بازدارنده‌های رفتار منافقانه در سازمان؛ کاوشی در سازمان‌های ایرانی. فصلنامه مدیریت اسلامی، ۲۸(۱)، ۱۲۵-۱۴۸.
- ۷) زرغامی‌فرد، مژگان (۱۳۹۶)، طراحی الگوی پدیده راست‌کرداری مدیران در سازمان‌های دولتی، پایان‌نامه دکتری، دانشکده مدیریت، دانشگاه تربیت مدرس.
- ۸) عابدیان دهقانی، شبنم. نقشبندی. سید صلاح الدین. صفانیا، علی‌محمد. (۱۳۹۹). طراحی مدل اثر امنیت شغلی و رفتارهای سیاسی بر بدبینی و منزلت سازمانی (مورد مطالعه: فدراسیون‌های منتخب ورزشی). مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۲(۶۱)، ۱۲۹-۱۴۶.
- ۹) عبداللهی، خلیل. راسخ، نازنین. قاسمی، حمید. (۱۳۹۹). تأثیر رفتار سیاسی بر عملکرد کارکنان ستادی وزارت ورزش و جوانان. فصلنامه تخصصی علوم سیاسی، ۱۶(۵۰)، ۱۷۳-۱۹۳.
- ۱۰) فانی، ع. شیخی‌نژاد، ف. دانایی‌فرد، ح؛ و حسن‌زاده، ع. (۱۳۹۳). «کنکاشی پیرامون عوامل مؤثر بر شکل‌گیری رفتار سیاسی در سازمان»، فصلنامه مدیریت دولتی، د ۶، ش ۱، ص ۱۵۱-۱۷۴.
- ۱۱) ملکی-مین‌باش-رزگاه، مرتضی؛ باقری-قره‌بلاغ، هوشمند؛ عین-علی، محسن (۱۳۹۸)، تأملی بر نقش تعدیلگری اخلاق کار اسلامی و سرمایه روانشناختی در تأثیر نقش سرپرستی ظالمانه بر رفتارهای انحرافی کارکنان ادارات دولتی استان سمنان، فصلنامه مدیریت اسلامی، ش ۲۷ (۳): ۱۴۱ - ۱۶۱.
- ۱۲) موسوی، سیدنجم‌الدین. زارع، فرجام. (۱۳۹۶). بررسی نقش رفتارهای سیاسی بر بروز رفتارهای

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۱۰، دوره ۳، تابستان ۱۴۰۲

منافقانه با توجه به معنویت. مطالعات رفتار سازمانی، ۶(۴)، ۱۶۱-۱۸۷.
۱۳) نیکنام ف، ناصری ن. س. (۱۳۹۹). بررسی نقش مدیریت معنوی و معنویت در کار در آموزش و پرورش. فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، ۴(۴۲)، ۱-۱۶.

- 14) Cheong, J.O. and Kim, C. (2018) Determinants of performance in government: focusing on the effect of organizational politics and conflicts in organizations. *International Journal of Public Administration*, 7(41), 535-547.
- 15) Decrick DC, Meservy TO, Jenkins JL, Burgoon JK, Nunamaker Jr, JF. 2013. Detecting deceptive chat-based communication using typing behavior and message cues. *ACM Transactions on Management Information Systems (TMIS)*, 4(2), 9.
- 16) Ferris, G.R. Perrewé, P.L. Daniels, S.R, Lawong, D. and Holmes, J.J. (2017) Social influence and politics in organizational research: what we know and what we need to know. *Journal of Leadership and Organizational Studies*, 24(1), 5-19.
- 17) Kaya, N. Aydin S. Ayhan O. (2016) The Effects of Organizational Politics on Perceived Organizational Justice and Intention to Leave, *American Journal of Industrial and Business Management*, 6 (3), 249-258.
- 18) annah, S. M. & Santoso, C. B. (2017). The impact of workplace spirituality on organizational citizenship behavior: the roles of organizational identification and perceived organizational supports. *Asia Pacific of Advanced Business and Social Studies*, 3 (2), 13-20.
- 19) Moraes, R.M.D. and Teixeira, A.J.C. (2020) Managers, engagement and political behaviors: a nonlinear relationship. *Revista De Administração Contemporânea*, 24(3), 218-231.
- 20) Meier, H. Roy, R. & Seliger, G. (2010). Industrial product-service systems—IPS2. *CIRP annals*, 59(2), 607-627.
- 21) Milliman, John & Gatling, Anthony & Kim, Jungsun. (2018). The effect of workplace spirituality on hospitality employee engagement, intention to stay, and service delivery. *Journal of Hospitality and Tourism Management*. 35. 56-65. 10.1016/j.jhtm.2018.03.002.

- 1 Kaya
- 2 Ferris
- 3 Moraes and Teixeira
- 4 Spirituality
- 5 Strategic thinking
- 6 Meier
- 7 Lerman
- 8 Cheong, J.O. and Kim
- 9 Milliman
- 10 Jannah, S. M. & Santoso